

MENINGER

tips@handelsbladet.no
www.handelsbladet.no
GJØR GOD BUTIKK BEDRE

Handelsbladet FK
Etablert som Fritt Kjøpmannskap

Handelsbladet FK er en fri og uavhengig avis for dagligvarebransjen

UTGIVER

Norges Colonialgrossisters Forbund
Fritt kjøpmannskap ISSN 1502-9557

ADRESSE

Postboks 793 Sentrum, 0106 Oslo
Telefon: 22 34 87 60
Faks: 22 34 87 61

SJEFREDAKTØR

Are Knudsen
epost: ak@handelsbladet.no

FAGREDAKTØR

Kjell Evensen
epost: ke@handelsbladet.no

WEB-REDAKTØR

Lena S. Heckendorn
epost: lsh@handelsbladet.no

JOURNALIST

Marit Haugdahl
epost: mh@handelsbladet.no

SALGSSJEF

Tove Reinford Kjeserud
epost: tk@handelsbladet.no

SALGSKONSULENT

Trond Linnestad
epost: tl@handelsbladet.no

ADM.- OG ØKONOMISJEF

Marit Lindemark
epost: ml@handelsbladet.no

ABONNEMENT

Solveig Fure
epost: sf@handelsbladet.no

TRYKK

Polaris Trykk Trondheim AS, Industriv. 13, 7080 Heimdal, tlf. 72 50 19 50

PDF-AVIS

Daglig nett-nytt fra Handelsbladet: www.handelsbladet.no

Handelsbladet FK tilbyr sine avis-abonnenter en annen mulighet til å lese avisen - pdf-avisen. Nå kan du få papiravisen på skjermen hver uke.

ABONNEMENT

Årsabonnement: 1620,- + mva
Handelsbladet FK er også tilgjengelig som pdf-avis på onsdager, og abonnementsløsninger er tilgjengelige med følgende perioder og priser:

12 uker: 398,- (149,-)

26 uker: 598,- (249,-)

52 uker: 998,- (398,-)

Priser i parentes gjelder for tilleggs-abonnement til papiravisen.

Det er også mulig å kjøpe enkeltutgaver og enkeltsider.

For studenter gjelder rabatterte priser. Ta kontakt med abonnementsavdelingen for mer informasjon.

PDF-abonnement kan bestilles på www.buyandread.com

Handelsbladet FK arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk (se www.presse.no).

Kontakt oss hvis du mener at du er utsatt for urettmessig omtale. Pressens faglige utvalg (PFU) er et klageorgan som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål.

Adresse: PFU
Postboks 46, Sentrum, 0101 Oslo

Telefon: 22 40 50 40
Faks: 22 40 50 55

epost: pfu@presse.no

Fagpressen

tips@handelsbladet.no

Litt andre tilstander

Sist uke var den klar, Sveriges svar på Matkjedeutvalgets rapport: Mat og marknad - från bonde til bord». I motsetning til i Norge ble det nasjonale konkurransetilsynet vist til-liten verdig som offentlig oppnevnt matkjede-gransker. Vi mistenker at konklusjonene i den norske rapporten hadde lignet mer på de svenske om Konkurransetilsynet hadde fått prøve seg også her - og i tillegg fått lov til å utfordre landbrukspolitikken. I den svenske rapporten heter det blant annet:

«Reguleringen av landbrukskooperative selskaper bør, sett på bakgrunn av deres unntak fra

konkurransereglene, ses over. EUs grensebeskyttelse (les: tollbarrierer mot utenforstående land) driver prisene opp, og Sverige bør derfor arbeide for en liberalisering», heter det i Konkurransverkets forslag til myndighetene.

For øvrig blir det slått fast at maktkonsentrasjonen er høy både i handels- og leverandørleddet, og at et fåtall aktører står for en svært stor del av den totale virksomheten. Denne konsentrasjonen kan ifølge det svenske tilsynet innebære en risiko for svekket konkurranse, men det konkluderes med at den i dag i det store og hele fungerer bra. Dette

» *Det må ha vært ganske stusselig å være svensk landbruksminister da rapporten ble lagt frem sist uke.*

LEDER
ARE
KNUDSEN

lyder kjent, selv om Matkjedeutvalget var mer kritiske i sin vurdering av konkurranseforholdene i Norge.

Med all respekt for den norske rapporten, må det være lov å si at den svenske versjonen har nytt godt av et bredere mandat. Med et slikt utgangspunkt hadde kanskje medieopplagene i etterkant blitt mer edruelige i Norge, også.

Men det må ha vært ganske stusselig å være svensk landbruksminister da rapporten ble lagt frem sist uke. De største avisene fant en bortgjemt plass på nettet til nyhetsbyrået TTs korte melding om at «Mat är inte dyrare i Sverige».

H MED MENING

Forbruker eller bonde?

Direkte oppsiktsvekkende var det da den politiske sekretæren fra LMD i sitt innlegg på årsmøtet i NHO Mat og Drikke nylig hevdet at «vi (det vil si LMD) i dag har en matpolitikk for hele verdikjeden», samtidig som hun behendig unnlot å nevne dagligvarehandelen. Hun opptrådte på vegne av landbruksminister Lars Peder Brekk. Han lå på sykehus med brukket ben. Dermed tydeliggjorde hun for alle at LMD ikke gjør jobben sin som matdepartement for hele verdikjeden, men bare som landbruksdepartement.

Det er den slags holdninger som førte til at vi ved utgangen av fjoråret skrev brev til nærings- og handelsminister Trond Giske. Her sto det: «Vi i dagligvarehandelen ønsker et mer aktivt NHD som behandler dagligvarebransjen som andre næringer i Norge uten et så sterkt hensyn til landbrukspolitiske særinteresser som tilfellet er i dag».

John. G. Bernander fra NHO mener på vegne av dagligvareindustrien at et næringsdepartement bedre vil ivareta hensynene til en helhetlig verdikjede og har bedt om at det blir seriøst vurdert. Han og trolig påtroppende HSH-president Sverre Leiro burde slå seg sammen her for å få brakt saksbehandlingen for matkjeden over i et mer upolitisk spor i fremtiden enn det LMD makter eller vil.

Senterpartiet spisset på landsmøtet sitt politiske angrep på dagligvarehandelen gjennom det vedtatte partiprogram. Dette partiet, som først og fremst oppfattes som bøndernes parti, har gått nedover i oppslutning blant velgerne. Antall sysselsatte i denne primærnæringen er 3 prosent av totalen. Det virker som om de nå driver en knipetangsmanøver for å utnytte sin

» **Randi Flesland har ennå ikke oppdaget at landbrukspolitikken er der for å sikre bøndernes inntekter og landbruksproduksjon over hele landet.**

maktposisjon i regjeringen så lenge den varer. Dette gjør de gjennom påvirkning av Matkjedeutvalgets rapport, Landbruksmeldingen som fremlegges til våren og vårens vakerste eventyr, Jordbruksoppgjøret.

Eksempelvis er det fra disse kretser på gang en aktiv kampanje for å få lagt om fra kilotoll til prosenttoll særlig for ost, men også etter hvert yoghurt og smakstilsatt melk. Det gir fra dagens prisnivå en potensiell tolløkning på dessertoster fra EU som er mange ganger dagens toll på 27 kroner per kilo. Fetaost, camembert og brie vil da bli ilagt en prohibitiv toll på 277 prosent. Mye tyder på at nestenmonopolisten Tine står bak. Det vil gjøre vareutvalget dårligere og dyrere. Det ville ha vært et godt eksempel for Matkjedeutvalget på årsak og virkning.

Dette er helt spesielt i en situasjon der WTO-forhandlingene tvert om har som siktemål å øke markedsgangenen av hensyn særlig til utviklingslandene. Våre handelspartnere i EU vil neppe sitte stille og se på slike tiltak for å styrke det norske importvernet. Den svenske handelsminister klaget nylig kraftig over norsk landbruksproteksjonisme.

Man kan skjønne at landbrukets organisasjoner vil sikre importvernet, men de overdriver. Dagligvarehandelen, som selger bøndernes mat

til forbrukerne, ønsker et bærekraftig jordbruk i Norge. Denne bransjegen er kun uenig i deler av landbrukspolitikken. Dette er ikke nok til å forstå hvorfor landbruket går til frontalangrep på sine kunder, som i stedet burde være alliansepart.

Men Forbrukerrådets helt nye rolle i bransjen vår lar seg derimot uansett ikke forklare. Forbrukerrådsleder Randi Flesland er ukjent med at virksom konkurranse i et marked best sikrer forbrukernes interesse av lave priser og bra vareutvalg. Konkurranselovens formål krever at det tas særlig hensyn til forbrukerne. Sunn konkurranse representerer forbrukerne bedre enn noen organisasjon.

Her er noen flere fakta: Store endringer i markedsandeler over flere år mellom de fire gruppe-ringene i norsk dagligvarehandel viser at konkurransen er virksom. Vareutvalget er dermed kraftig øket til over 20 000 varelinjer i de største butikkene. Priskonkurransen er åpenbar for alle avislesere. Butikkene moderniseres i stort tempo. Denne beinharde konkurransen gir forbrukerne bedre matinnkjøp.

Den landbrukspolitikken som føres i Norge med prohibitivt importvern og dominerende landbruks-samvirke, begrenser vareutvalget. Randi Flesland har ennå ikke oppdaget at landbrukspolitikken er der for å sikre bøndernes inntekter og landbruksproduksjon over hele landet. Det er ikke det samme som forbrukernes interesser.

Konkurransetilsynet for sin del mener de fører effektivt tilsyn med konkurransen i dagligvarebransjen og at flere av forslagene fra Matkjedeutvalget heller vil svekke konkurransen. Burde ikke Randi Flesland, i forbrukernes interesse, ha en dialog med dette tilsynet?

GJESTEN H
STEINAR B.
KRINGLEBOTTEN

GJESTE LISTEN

 Lars Peder Brekk Landbruks- og matminister	 Steinar B. Kringlebotten Adm.dir. i Norges Colonialgrossisters Forbund	 Thomas Angell Direktør HSH	 Vibeke H. Madsen Adm. dir. i HSH	 Roald Gulbrandsen Direktør NHO Mat og drikke	 Petter Nome Adm. direktør Brygger- og drikkevareforeninger
--	--	--	--	--	--